

študijný odbor

5.1.1. ARCHITEKTÚRA A URBANIZMUS

Študijný odbor **Architektúra a urbanizmus** je študijný odbor zo Sústavy študijných odborov spravovaných MŠ SR ako oblasť poznania (§50 ods. 1 Zákona č. 131/2002 - ďalej zákon o VŠ), v ktorej absolvent študijného programu (§51 ods.1 zákona o VŠ) nadobudne predpoklady pre výkon povolania architekta (v úplnom znení (podľa Zákona SNR č. 138/1992 Zb. v znení zákona č. 236/2002 Z.z. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch, ako vplýva zo zmien a doplnení uvedených v ostatných zákonoch¹). Požiadavky na vzdelanie v architektúre vyplývajú z :

- **Charty UIA/UNESCO pre architektonické vzdelávanie²**
- **Zásad Medzinárodného zväzu architektov (UIA)**
  - o odporúčaných medzinárodných štandardoch vykonávania povolania v architektonickej praxi
  - o akreditácii a uznávaní vzdelania
  - o výkone odbornej praxe pod dohľadom
  - o udeľovaní autorizácie na samostatný výkon povolania
  - o etike a profesnom správaní sa
- **Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií**

Podľa dokumentov Medzinárodného zväzu architektov (UIA). Označením „architekt“ sa vo všeobecnosti rozumie označenie vyhradené zákonom prípadne zvyklosťami osobám, ktoré sú profesijne a akademicky kvalifikované a zároveň autorizované na výkon architektonických činností, ktorých okruh vymedzuje právo; osoba, ktorá ich vykonáva nesie osobnú zodpovednosť za obhajobu spravodlivého a trvalo udržateľného života a blahobytu a za kultúrne vyjadrenie života spoločenstva výrazovými prostriedkami priestorovými, tvarovými a historického kontextu.

Architekt je oprávnený na

- a) vykonávanie prípravnej predprojektovej činnosti, najmä navypracúvanie stavebných zámerov verejných prác, investičných zámerov, architektonických a urbanistických štúdií, územnoplánovacích prieskumov a rozborov,
- b) vykonávanie komplexnej projektovú činnosti, najmä na vypracúvanie architektonických návrhov a dokumentácie umiestňovania stavieb a ich zmien, projektovú dokumentáciu stavieb a ich zmien, vrátane ich interiérov a exteriérov, jako aj rekonštrukcií a modernizácií budov a obnovy stavebných pamiatok,
- c) spracovanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie,
- d) vykonávanie projektového manažmentu, najmä na riadenie projektu a koordináciu čiastkových projektov vypracovaných inžiniermi, krajinármi a

¹ Zákon č.236/2000 Z.z., zákon č.554/2001 Z.z., zákon č.533/2003 Z.z., zákon č.624/2004 Z.z., zákon č.555/2005 Z.z., zákon č.459/2007 Z.z., zákon č.298/2008 Z.z., zákon č.10/2009 Z.z. a zákon č.136/2010 Z.z.

² revidovaná verzia z roku 2005, pôvodná verzia bola prijatá v r.1996

inými špecialistami, na výkon odborného autorského dohadu nad uskutočňovaním staveb podľa schváleným projektovým dokumentácie a na vykonávanie autorského dozoru,

- e) grafické spracovanie a modelovanie architektonického diela vrátane vypracovania špecifikácií a technickém dokumentácie,
- f) poskytovanie súvisiacich technických služieb, najmä na poskytovanie architektonického poradenství investorom a vlastníkom nehnuteľností, na zastupovanie investora pri príprave a uskutečňovaní staveb,
- g) vyhotovovanie odborných posudkov, odhadov a dobrozdanií³

Splnením týchto požiadaviek nadobudnuté vzdelanie zodpovedá podmienkam pre výkon povolania „architekt“ v rámci slobodného pohybu osôb.

(Poznámka: podľa Zásad UIA o preukázaní odborných vedomostí, skúseností a zručností sa pre výkon povolania architekt o. i. požaduje:

- ukončené akademické vzdelanie univerzitnej úrovne
- po ukončení vysokoškolského vzdelávania) výkon odbornej praxe pod odborným dohľadom
- autorizácia ako proces preukázania odborných vedomostí, skúseností a zručností požadovaných pre výkon povolania)

A. Identifikácia študijného odboru (§50 ods. 5 zákona o VŠ)

a) **Názov: Architektúra a urbanizmus**

- anglický názov: Architecture and Urban Design

nemecký názov: Architektur und Städtebau

francúzsky názov: Architecture et Urbanisme

b) **Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka štúdia pre tieto stupne:**

Študijný odbor **Architektúra a urbanizmus** sa podľa Sústavy študijných odborov vydanéj rozhodnutím MŠ SR č. 2090/2002 zo dňa 16.12. 2002 realizuje v nasledovných študijných programoch:

- **v bakalárskom študijnom programe v prvom stupni** vysokoškolského štúdia univerzitnej úrovne zameraného prevažne na získanie teoretických a praktických poznatkov založených na aktuálnom stave poznania v oblasti architektúry a urbanizmu a v súvisiacich humanitných a technických disciplínach a na zvládnutie ich použitia pri výkone povolania alebo pri pokračovaní v druhom stupni štúdia. Bakalárske štúdium je koncipované ako *pregraduálne, širokoprofilované univerzitné štúdium*.so štandardnou dĺžkou štúdia najmenej tri a najviac štyri roky. Absolventom je udeľovaný akademický titul „bakalár“ (v skratke „Bc.“) Štúdium je možné len v dennej forme.

³ Citované zo zákona SNR č.138/1992 o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch §4 Architekti

- **v inžinierskom študijnom programe v druhom stupni** vysokoškolského štúdia univerzitnej úrovne zameraného prevažne na oblasť tvorby a navrhovania v architektúre a urbanizme so štandardnou dĺžkou štúdia najmenej dva a najviac tri roky tak, aby celková dĺžka bakalárskeho a inžinierskeho štúdia bola najmenej päť rokov. Inžinierske štúdium stavia na bakalárskom vzdelaní študentov a zameriava sa na ďalšie rozvíjanie nezávislého tvorivého myslenia, schopnosti dávať do súladu rôznorodé prvky a požiadavky do harmonického celku a samostatne riešiť náročné úlohy architektúry a urbanizmu. Absolventom je udeľovaný akademický titul Inžinier architekt (Ing. arch. - § 53 ods. 5 zákona o VŠ). Štúdium je možné len v dennej forme. *Vzdelanie architekta v tomto stupni je podľa Smernice 2005/36/ES uznávané ako tzv. profesionálne a so zápočtom vzdelania v prvom stupni (spolu s bakalárskym študijným programom) patrí medzi základné požiadavky pre výkon povolania „architekt“.*
- **v doktorandskom študijnom programe v treťom stupni** vysokoškolského štúdia univerzitnej úrovne so štandardnou dĺžkou v dennej forme tri roky a v externej forme päť rokov. Doktorandské štúdium predstavuje najvyššie možné vzdelanie, zameriava sa na získavanie aktuálnych poznatkov z oblasti architektúry a urbanizmu a najmä na vlastnom príspevku študenta k rozšíreniu poznania. Preto má doktorandská práca hlavne bádateľský charakter. Absolventom doktorandského štúdia sa udeľuje akademický titul „doktor“ („philosophiae doctor“, v skratke „PhD.“) *Vzdelanie v tomto stupni nie je podmienkou pre výkon povolania „architekt“*

c) **Obsah:**

Absolventi ŠO AU sú spôsobilí podľa dosiahnutého stupňa vykonávať profesiu

1. stupeň – bakalár
2. stupeň – inžinier architekt,
3. stupeň – Philosophiae doctor

Bakalár je odborník v odbore architektúra a urbanizmus, ktorý zvláda na vysokej kvalitatívnej úrovni súčasnú poznatky a vie ich tvorivo aplikovať v praxi. Pod odborným dohľadom navrhuje a projektuje čiastkové zadania / úlohy.

Inžinier architekt na základe prehĺbených teoretických vedomostí, osvojení si tvorivých metód práce architekta a užšej špecializácii v odbore pri výkone povolania uplatňuje nezávislé tvorivé myslenie a schopnosti v praxi. Je spôsobilý samostatne navrhovať interiéry, vrátane výstav, budovy, verejné priestory a urbanistiické súbory, spracovávať územné plány, podieľať sa na navrhovaní inžinierskych stavieb, pričom, originálnym spôsobom uplatňuje najnovšie poznatky odboru a súvisiacich odborov, ktoré sa daného problému bezprostredne ale i sprostredkovane dotýkajú. Má predpoklady pre vedenie a koordináciu pracovného tímu pri navrhovaní, projektovaní a realizácii stavieb vrátane dozoru pri realizácii. (Pozn.: tieto schopnosti a predpoklady ďalej rozvíja výkonom odbornej praxe pod dohľadom ako jednej z podmienok pre získanie autorizácie na výkon povolania). Je spôsobilý pre odbornú a riadiacu činnosť v štátnej správe a kominálnej samospráve (útvary hlavného architekta, stavebné úrady, pamiatkové úrady), v investorských útvaroch, printových a elektronických médiách.

Philosophiae doctor je schopný samostatne tvorivo vedeckými metódami pracovať na úlohách výskumného alebo vývojového charakteru, analyzovať problém, získať a doplňovať relevantné údaje a spracovávať výsledky, ktoré alebo znamenajú nový poznatok v danom odbore, alebo originálnym spôsobom riešia zvlášť zložitý problém.

Podmienky prijímania na štúdium študijných programov odboru :

na 1. stupeň:

- základná podmienka :

úplné stredné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie

- ďalšie podmienky :

preukázanie resp. overenie tvorivých schopností a talentových predpokladov pre štúdium v odbore

na 2. stupeň:

základná podmienka :

- ukončené bakalárske štúdium v študijnom programe odboru alebo v príbuznom odbore

Ďalšie podmienky :

- prijímacia skúška orientovaná na overenie tvorivých schopností v oblasti architektonickej alebo urbanistickej tvorby vrátane posúdenia splnenia najmä obsahových kritérií predošlého stupňa štúdia. Ďalšími podmienkami môže byť aj posudzovanie kvality predošlého štúdia alebo stanovenie podmienky absolvovania odbornej praxe.

na 3. stupeň:

- základná podmienka :

ukončené štúdium 2. stupňa v niektorom zo študijných programov architektúra a urbanizmus alebo v niektorom z príbuzných odborov.

Ďalšie podmienky možno o.i. definovať požiadavkou splnenia kvalitatívnych kritérií predošlého stupňa štúdia, overovaním predpokladov pre zvládnutie metód vedeckej práce, ako aj analýzou motivácie o vedecké štúdium špecializovanej problematiky študijného programu III. stupňa a jazykovej pripravenosti uchádzača.

e) Zdôvodnenie potreby študijného odboru

Diela architektúry a urbanizmu sú neodeliteľnými súčasťami prostredia v ktorom žijeme a trvalými súčasťami kultúrneho dedičstva spoločnosti. Odbor Architektúra a urbanizmus patrí medzi klasické oblasti vzdelávania. Permanentný proces pretvárania životného prostredia opodstatňuje potrebu vzdelávania architektov a urbanistov ako tvorcov prostredia rôznych priestorových dimenzií – od interiérov budov, cez architektúru obytných a verejných budov všetkých druhov, architektúru priemyselných a inžinierskych stavieb, exteriérov budov a verejných priestorov, až po koncepcie územného rozvoja regiónov, sídiel alebo ich častí.

f) Podobné študijné odbory v zahraničí:

Architektúra a urbanizmus je štandardným študijným odborom na univerzitách v celom svete. Na školách architektúry, ktoré sú členmi **EAAE** (European

Association for Architectural Education - Európska asociácia vzdelávania v architektúre) proces vzdelávania v odbore architektúra a urbanizmus vychádza z citovaných dokumentov, najmä už uvedených UIA dokumentov a Smernice 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií (článok 46 Odborná príprava architektov).

g) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi:

ŠO 2.2.7 – Architektonická tvorba

Odbor je zaradený v umeleckých študijných odboroch. Štúdium je ťažiskovo založené na umelecko-architektonickej tvorbe študenta v rozpätí od koncepcie návrhu až po tvorbu projektu, základné ateliérové štúdium dopĺňajú výtvarné, umelecko-historické, teoretické, konštrukčné, technologické a ďalšie odborné kurzy a teoretické predmety.⁴

ŠO 2.1.18 - Dejiny a teória výtvarného umenia a architektúry

V oblasti architektúry a urbanizmu sa v ŠO Dejiny a teória výtvarného umenia a architektúry sa realizuje len doktorandský študijný program orientovaný na teóriu architektúry. Môže byť vnímaný ako paralela k doktorandským študijným programom v ŠO Architektúra a urbanizmus.

ŠO 5.1.4. - Pozemné stavby

je orientovaný najmä na technicko-konštrukčné a organizačné otázky projektovania a realizácie pozemných stavieb. Spoločné prvky sú najmä na bakalárskom stupni štúdia.

ŠO 2.2.6. - Dizajn

Má styčné plochy so študijným odborom Architektúra a urbanizmus najmä v oblasti interiérovej tvorby a navrhovania prvkov interiérov v oblasti priemyselne vyrábaných výrobkov a v grafickom dizajne ktoré nachádzajú uplatnenie v architektúre. Študijné programy ale nemožno navzájom kombinovať, nakoľko majú odlišný základ štúdia.

ŠO 6.1.17 Krajinná a záhradná architektúra

B	Obsah pre 1. stupeň štúdia	(bakalárske štúdium)
----------	-----------------------------------	-------------------------------

B1 VYMEDZENIE ODBORNÉHO PROFILU ABSOLVENTOV (1. stupeň)

a.) Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (1. stupeň)

Absolventi 1. stupňa majú znalosti zo základov architektonického a urbanistického navrhovania, ovládajú metódy a techniky architektonickej a urbanistickej tvorby, majú vedomosti z dejín architektúry, urbanizmu a umenia,

⁴ Z opisu ŠO 2.2.7 Architektonická tvorba

z oblasti konštrukčno-technických disciplín, spoločenských a humanitných disciplín súvisiacich s odborom Architektúra a urbanizmus, ovládajú základy počítačovej podpory architektonickej a urbanistickej tvorby, majú informácie o základných legislatívnych aspektoch v dotyku s architektonickou a urbanistickou tvorbou.

Absolventi dokážu pod odborným dohľadom spracovať architektonické alebo urbanistické návrhy, projekty a plány. Sú spôsobilí pripravovať a vyhodnocovať podklady pre potreby architektonického alebo urbanistického návrhu.

Študijné programy prvého stupňa sú zamerané primárne na prípravu absolventa, ktorý spĺňa predpoklady pre vstup na inžinierske štúdium v tom istom alebo príbuznom študijnom programe v rámci odboru alebo v rámci príbuzných študijných odborov.

Odborný profil absolventa študijného programu 1. stupňa je s ohľadom na možnosti profilácie štúdia v rôznych študijných programoch 2. stupňa odboru koncipovaný ako pregraduálny v širšom univerzálnom profile.

b) Teoretické vedomosti (1. stupeň)

Štúdium 1. stupňa musí prebiehať formou univerzitného štúdia **so zameraním prevažne na architektúru**. Absolvent odboru Architektúra a urbanizmus (1. stupeň)

- získa a osvojí si základné a podstatné fakty, pojmy a princípy v oblasti teórie, metód a techník architektonického a urbanistického navrhovania,
- získa a osvojí si podstatné otázky z oblasti konštrukčno-technických disciplín a ich vplyvu na architektonickú koncepciu
- vie ich primerane využiť v oblasti architektonického alebo urbanistického navrhovania, najmä s ohľadom na harmóniu estetických, prevádzkových a technických parametrov architektonického alebo urbanistického návrhu pri zohľadnení jeho vplyvu na životné prostredie.

c) Praktické schopnosti a zručnosti (1. stupeň)

absolvent 1. stupňa získa schopnosť:

- vyhotovovať a vyhodnocovať podklady pre potreby architektonického alebo urbanistického navrhovania
- pod odborným dohľadom vyhotovovať architektonické alebo urbanistické návrhy
- vyhotovovať projektovú dokumentáciu stavieb v rozsahu dokumentácie pre územné a stavebné konanie a v primeranom rozsahu realizačnú dokumentáciu architektonicko-stavebnej časti projektu.

d) Doplnujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti (1. stupeň)

Absolvent 1. stupňa odboru je ďalej spôsobilý :

- má predpoklady pre vykonávanie nižších odborných funkcií verejnej správy a súkromného sektoru

B2 VYMEDZENIE JADRA ZNALOSTÍ (1. stupeň)

a) Nosné témy jadra 1. stupňa vysokoškolského štúdia sú viazané predovšetkým na okruhy:

1. architektonické a urbanistické navrhovanie sú hlavné disciplíny štúdia v rozsahu najmenej 90 kreditov ECTS
2. okruh základov pre architektonickú a urbanistickú tvorbu (napr. základy architektonického a urbanistického navrhovania, architektonická kompozícia, urbanistická kompozícia) v rozsahu potrebnom pre potreby architektonického a urbanistického navrhovania
3. okruh odborných architektonických a urbanistických disciplín (architektonická a urbanistická typológia, metodika architektonickej a urbanistickej tvorby, metodika pamiatkovej obnovy, princípy udržateľného rozvoja, súvisiaca legislatíva a právne normy) v rozsahu potrebnom pre potreby architektonického a urbanistického navrhovania
4. okruh konštrukčno-technických disciplín (stavebné konštrukcie, stavebné materiály, základy technického zariadenia budov, stavebnej fyziky, statiky, metodika projektovania, matematika, deskriptívna geometria, ekonómia stavieb) v rozsahu najmenej 60 kreditov ECTS

b) Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru (1. stupeň)

- okruh spoločenských a humanitných disciplín, kreslenie, dejiny architektúry a umenia, dejiny stavby miest, aplikovaná sociológia, ekológia a životné prostredie, cudzí jazyk
- počítačové techniky
- odborná prax
- rozsah povinne voliteľných predmetov s ohľadom na možnosti čiastočnej autopofilácie a zahraničných mobilít má tvoriť najmenej 30 kreditov (ECTS)

c) Štátna skúška (1. stupeň)

Na konci štúdia vykoná študent štátnu skúšku, ktorá sa skladá z dvoch častí – skúška (skúšok) z predmetov odboru a z obhajoby záverečnej práce. Štátnou skúškou 1. stupňa sa overuje syntéza vedomostí najmä z nosných tém jadra znalostí študijného odboru. Súčasne sa overujú aj ďalšie schopnosti a zručnosti získané parciálnym štúdiom jednotlivých predmetov.

Obsahom štátnej skúšky 1. stupňa v odbore Architektúra a urbanizmus je:

v teoretickej časti:

- overenie vedomostí pre architektonické a urbanistické navrhovanie
- overenie vedomostí z oblasti konštrukčno-technických disciplín pre architektonické projektovanie stavieb
- overenie vedomostí z oblasti dejín architektúry a urbanizmu

v praktickej časti :

- záverečná práca – vypracovanie a obhajoba architektonického alebo urbanistického návrhu zodpovedajúceho požiadavkám na profil absolventa

Doplnkom štátnej skúšky je dokladovanie ateliérových prác 1. stupňa štúdia *súborným portfóliom*, ktoré dokumentuje vývoj študenta v štúdiu nosného okruhu štúdia študijného programu.

Okruhy teoretických častí možno organizovať do jednej alebo viacerých súčastí štátnej skúšky. Vhodnou formou je kolokviálna skúška. Obhajoba záverečnej práce tvorí osobitnú časť štátnej skúšky 1. stupňa.

C. Obsah pre 2. stupeň štúdia (inžinierske štúdium)

C1 VYMEDZENIE ODBORNÉHO PROFILU ABSOLVENTA (2. stupeň)

a) Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa (2. stupeň)

Absolventi – inžinieri architekti – musia byť schopní porozumieť kultúrnemu, intelektuálnemu, historickému, sociálnemu a ekonomickému vzťahu architektúry a prostredia. Majú tiež pochopiť úlohu architekta voči klientovi alebo spoločnosti, čo závisí od kultivovaného, analytického a tvorivého myslenia.

Absolvovanie štúdia 2. stupňa odboru je jednou zo základných podmienok pre výkon povolania „architekt“. Profil absolventa 2. stupňa s ohľadom na podmienky pre výkon povolania ako sú definované Smernicou 2005/36/ES obsahuje v sebe aj požiadavky, ktoré musia byť splnené v 1. stupni štúdia. Študijné programy v inžinierskom štúdiu stavajú na ucelenom bakalárskom vzdelaní študentov a zameriavajú sa na rozvíjanie nezávislého tvorivého myslenia a rozvíjaní schopností navrhovať nové originálne riešenia zložitých problémov. Cieľom štúdia je prehĺbenie teoretických vedomostí, osvojenie si tvorivých metód práce architekta a urbanistu a užšia špecializácia v odbore.

Absolventi druhého stupňa sú spôsobilí komplexne vypracovať architektonické návrhy a projekty budov, ich interiérov a exteriérov, urbanistické návrhy a územné plány pre potreby usmerňovania územného rozvoja. Je schopný riešiť úlohy od urbanistického celku, cez architektúru budov až po výtvarné a technické detaily, včítane interiérov a exteriérov budov, ich rekonštrukcií, obnovu pamiatkovo chránených objektov a súborov a spolupracovať pri architektonickom stvárnení inžinierskych stavieb ako aj pri umeleckom dotváraní stavieb.

Absolvent je pripravený zvládnuť koordináciu estetických, technických, konštrukčných, ekonomických, ekologických, spoločenských a iných požiadaviek na výstavbu. Dôraz sa kladie aj na morálnu a odbornú pripravenosť absolventa zvládnuť prípravnú, návrhovú a projektovú činnosť. Má predpoklady zvládnuť dozor nad realizáciou budov a súborov ako aj pre súvisiacu manažérsku a koordinačnú činnosť súvisiacu s výkonom povolania architekt.

Štúdium 2. stupňa má tiež položiť základy pre štúdium 3. stupňa a pre vedecko-výskumnú činnosť v procese výstavby a tvorbe životného prostredia. Okrem toho mu vzdelanie v odbore umožňuje uplatnenie aj v iných profesných oblastiach súvisiacich s architektúrou a urbanizmom (odborné funkcie štátnej správy, trh a správa s nehnuteľnosťami, vydavateľská a edičná činnosť, komerčná činnosť na trhu so stavebnými materiálmi a zariadeniami prvkami stavieb, pedagogická činnosť na stredných odborných školách a pod.)

Študijné programy 2. stupňa môžu byť zamerané na niektoré profilové okruhy architektonickej a urbanistickej tvorby. Architektonické programy majú byť zamerané na prípravu a vzdelanie inžiniera architekta ako vysokoškolsky kvalifikovaného odborníka pre koncepčnú, tvorivú návrhovú činnosť projektovania architektúry budov a súborov stavieb rôzneho účelu, ktorý svojou činnosťou výrazne prispieva k syntéze umeleckých, funkčných, technických a ekonomických stránok

výstavby a životného prostredia. Urbanistické programy sa zameriavajú na vzdelanie inžiniera architekta ako vysokoškolsky kvalifikovaného odborníka v otázkach rozvoja sídiel a ich častí v polohe koncepcjno-ideovej a územno-plánovacej.

b) Teoretické vedomostí, praktické schopnosti a zručnosti

Štúdium 2. stupňa musí v zmysle **Smernice Európskeho parlamentu a Rady** (článok 46 Odborná príprava architektov) prebiehať formou štúdia na univerzitetnej úrovni so zameraním prevažne na architektúru. Táto prevažná orientácia je požadovaná nielen v profile absolventa 2. stupňa, ale obsahuje aj započítanie kvalifikácie v 1. stupni. Štúdium sa má v rovnakej miere zaoberať teoretickými a praktickými aspektmi štúdia, pričom podľa požiadaviek Smernice a UIA musí zabezpečiť:

- schopnosť vytvoriť architektonické projekty, ktoré uspokojia aj estetické aj technické požiadavky,
- zodpovedajúce vedomosti o histórii a teórii architektúry a príbuzných umení, technológiách a humanitných viedách,
- vedomosti o výtvarnom umení ako vplyve na kvalitu architektonického projektu,
- primerané vedomosti o urbanistickom projektovaní, plánovaní a zručnostiach v procese plánovania,
- chápanie vzťahu medzi ľuďmi a budovami a medzi budovami a ich prostredím a potreby dávať do vzťahu budovy a priestory medzi nimi s ľudskými potrebami a ich rozsahom,
- chápanie povolania a úlohy architekta v spoločnosti, najmä pri príprave dokumentácií, ktoré berú do úvahy sociálne faktory,
- chápanie metód prieskumu a prípravy projektovej dokumentácie,
- chápanie konštrukčného projektovania, konštrukčných a technických problémov spojených so stavebným projektom,
- primerané vedomosti o fyzikálnych problémoch, technológiách a o funkcii stavieb, aby boli zabezpečené komfortnými vnútornými podmienkami a klimatickou ochranou,
- potrebné zručnosti pri projektovaní, aby sa splnili požiadavky užívateľov stavieb v rámci obmedzení, ktoré sú určené cenovými faktormi a požiadavkami na stavby,
- primerané vedomosti o priemysle, organizáciách, predpisoch a procedúrach spojených so zavádzaním konceptov projektov do stavieb s integrovaním plánov do všeobecného plánovania.⁵

c) Doplnujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti:

- znalosti o podmienkach pre výkon regulovaného povolania architekta podľa Smernice 2005/36/ES, zásad Architektonickej rady Európy (ACE) a Slovenskej komory architektov (SKA)
- organizovať vlastné vzdelávanie a odborný vývoj, nadobudnúť informácie o systéme celoživotného vzdelávania architektov a urbanistov
- nadobudnúť morálne a etické vlastnosti a právne vedomie pre výkon povolania „architekt“

⁵ Znenie požiadaviek na odbornú prípravu bolo upravené podľa slovenskej verzie Smernice 2005/36/ES uverejnenej v Úradnom vestníku Európskej únie L 255/48

- základné znalosti o právnych, ekonomických a manažérskych otázkach vedenia architektonickej kancelárie

C2 VYMEDZENIE JADRA ZNALOSTÍ (2. stupeň)

a) Nosné témy jadra znalostí študijného odboru (2. stupeň)

Nosné témy sú viazané na okruhy:

1. architektonická alebo urbanistická tvorba s integráciou a koordináciou technických a vykonávacích súčastí – rozsah najmenej 60 kreditov ECTS (vrátane diplomového projektu)
2. okruhy teoretických a odborných architektonických disciplín zamerané na prehĺbenie podobného okruhu 1. stupňa o špecifiká rôznych zameraní architektonickej a urbanistickej tvorby
3. okruh technicko-konštrukčných disciplín zameraný na otázky inžinierskej koordinácie technických parametrov v tvorbe architektonického diela alebo urbanistického diela
4. okruh zameraný na problematiku súvisiacu s výkonom povolania (legislatíva, manažment, etické otázky práce architekta)

Doporučuje sa, aby mal študent 2. stupňa v rámci študijného programu možnosť autoprofilácie buď výberom zamerania, dostatočnou ponukou povinne voliteľných predmetov alebo ich kombináciou (ponuka povinne voliteľných predmetov by nemala byť menšia ako 15 kreditov. Pri výbere predmetov/autoprofilácii musí študent dodržať obsahové požiadavky na štúdium, ako sú stanovené v Smernici 2005/36/ES.

Diplomová práca predstavuje samostatnú prácu študenta. Obsah a forma diplomovej práce má vychádzať z požiadaviek na profil a uplatnenie absolventa 2. stupňa, predovšetkým však má prezentovať celkovú architektonickú vyspelosť študenta.

b) Ďalšie témy jadra znalostí odboru (2. stupeň)

Študijné programy 2. stupňa súčasne majú preukázať prípravu študenta pre štúdium v 3. stupni

c) Štátna skúška (2. stupeň)

Štátnou skúškou 2. stupňa sa overuje celková syntéza vedomostí najmä z nosných tém jadra znalostí 2. stupňa študijných odborov.

- Teoretická časť (forma kolokviálnej skúšky) sa zameriava na otázky teórie a metodológie architektonickej a urbanistickej tvorby v náväznosti na nosné témy jadra znalostí, pričom časť skúšky môže byť orientovaná aj na špecifické otázky študijných programov a ich prípadných zameraní.

- Diplomová práca a jej obhajoba má preukázať schopnosti samostatne vytvoriť komplexný architektonický alebo urbanistický návrh, dôraz sa kladie tiež na odbornú argumentáciu jeho schopnosti verbálnej prezentácie. Súčasťou komplexnej prezentácie absolventa je súborné portfólio 2. stupňa štúdia, v ktorom má diplomová práca osobitné miesto.

D. Obsah pre 3. stupeň štúdia (doktorandské štúdium)

Doktorandské štúdium je najvyšší druh vysokoškolského vzdelávania. Cieľom doktorandského štúdia je pripraviť doktoranda na samostatnú tvorivú vedecko-výskumnú prácu získaním ucelených teoretických vedomostí a zvládnutím metodiky vedeckej práce preukázanými na vedeckom projekte a poskytnúť doktorandovi v príslušnom vednom odbore najvyšší stupeň vysokoškolského vzdelania.

1. Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa

Absolvent ovláda vedecké metódy výskumu a vývoja odboru architektúra a odboru urbanizmus, je schopný samostatne tvorivo pracovať, analyzovať problémy, dopracovávať sa k novým poznatkom a novým originálnym riešeniam zložitých a náročných úloh bádateľského, vývojového i projekčného charakteru.

2. Teoretické vedomosti schopnosti a zručnosti

Absolvent odboru architektúra a urbanizmus ovláda metodiku vedeckej práce, základy teórie architektúry, teórie urbanizmu a má hlboké vedomosti z predmetu špecializácie . Absolvent vedecky báda a prináša vlastné originálne riešenia v oblasti architektúry a urbanizmu.

3. Doplnujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent ovláda zásady vedeckej práce, vedecké formulovanie problému, schopnosť naštudovať relevantnú problematiku, ktorá nebola učebnicovo spracovaná, vychádzať z aktuálnych informácií uverejnených vo vedeckých časopisoch, zborníkoch z vedeckých konferencií, vykonávať práce prieskumové, rozborové, merania, zber a spracovanie dát, ovládať metódy experimentu v architektúre a v urbanizme, simulačné metódy aplikované na fyzických alebo počítačových modeloch, ďalšie vedomosti z kooperujúcich vedných disciplín.

4. Vymedzenie jadra znalostí (3. stupeň)

Študijná časť:

Jadro študijnej časti 3. stupňa štúdia tvoria základné predmety pokrývajúce oblasť: metodika vedeckej práce, štylistika a práca s textom (do základu študijnej časti patrí i osvojenie si odbornej terminológie a použitie cudzieho jazyka vo vedeckej komunikácii).

Pre odbor výskumu a vývoja architektúra: prehľad architektonických teórií, teóriu tvorby, vybrané kapitoly z dejín architektúry. Ďalej prehlbujúce poznatky z predmetu výskumu, základné alebo špeciálne poznatky z kooperujúcich vedných disciplín technických, prírodovedných, umeleckých.

Pre odbor výskumu a vývoja urbanizmu: prehľad urbanistických teórií, teóriu tvorby, vybrané kapitoly z dejín urbanizmu . Ďalej prehlbujúce poznatky z predmetu výskumu, základné alebo špeciálne poznatky z kooperujúcich vedných disciplín technických, prírodovedných, ekonomických a spoločenských.

Vedecká časť:

Výskum aktuálneho vedeckého problému z odboru architektúra a odboru urbanizmus, Schopnosť vedecky pracovať sa preukazuje doktorand samostatnou prácou na vedeckom probléme. Formulácia vedeckého projektu vychádza z témy dizertačnej práce a aktuálneho stavu poznania v danej oblasti. Kľúčovo dôležitým je výber správnej metodiky a jej zdôvodnenie. Sériu prieskumov/experimentov či teoretickú štúdiu je potrebné doplniť o diskusiu k dosiahnutým výsledkom, ich vzťah k poznanému a správne z nich vyvodit' závery. Dôležitou súčasťou práce je neustále sledovanie novej literatúry, ako aj priebežné publikovanie čiastkových výsledkov na vedeckých konferenciách a vo vedeckých časopisoch.

5. Kredity:

- Za štandardné pracovné zaťaženie doktorandov počas akademického roka sa považuje vykonanie činností, ktoré zodpovedajú 60 kreditom (v internej forme štúdia).
- V dennej aj externej forme štúdia sa doktorand môže prihlásiť na dizertačnú skúšku ak má naakumulovaných 70 kreditov. O obhajobu dizertačnej práce môže požiadať po získaní 150 kreditov.
- Povinný rozsah kreditov za študijnú a vedeckú činnosť je nezameniteľný.

Vysokoškolské doktorandské štúdium sa ukončuje po vykonaní dizertačnej skúšky obhajobou dizertačnej práce. Dizertačnou skúškou a obhajobou dizertačnej práce má doktorand preukázať schopnosť samostatne vedecky pracovať ako aj dospieť k novému poznatku v skúmanej problematike.

6. Podmienky prijatia na štúdium

Základné podmienky prijatia na štúdium –

absolventi inžinierskeho štúdia alebo magisterského štúdia - o doktorandské štúdium v odbore architektúra a urbanizmus sa môžu uchádzať najmä odboru Architektúra a urbanizmus ,ale aj absolventi príbuzných a iných (?) študijných odborov

Ďalšie podmienky prijatia na štúdium -

Pri výbere študentov by sa uprednostňujú uchádzači, ktorí prejavia najvyššiu mieru schopností pre štúdium a to z hľadiska:

- dosiahnutých výsledkov v inžinierskom stupni štúdia
- schopnosti a vzťahu k vedeckej práci (aktívna účasť na študentskej vedeckej konferencii, publikačná činnosť)
- jazykových schopností
- aktívnosti a flexibilitnosti (zahraničné mobility, aktívna účasť na súťažiach, workshopoch, letných školách)
- kreativity (ocenenie ateliérových prác, ocenenie v študentských súťažiach, prípadne vo verejných súťažiach)

E. Indikátory študijného odboru

1. Študijné programy 1. stupňa so štandardnou dĺžkou štúdia 4 roky obsahujú 240 ECTS kreditov. V tomto stupni sa vyvíja len jeden pregraduálny širšie koncipovaný študijný program. Nosné témy jadra študijného programu musia predstavovať najmenej 180 ECTS kreditov, z toho najmenej 90 kreditov z ateliérov a 60 kreditov z konštrukčných a technických disciplín. (Pozn. : v prípade prechodu na štandardnú dĺžku štúdia 3 roky platia tieto hodnoty primerane).

2. Študijné programy 2. stupňa so štandardnou dĺžkou štúdia 2 roky obsahujú 120 ECTS kreditov, z toho musí byť najmenej 60 kreditov z ateliérov (vrátane diplomového projektu). Študijné programy jedného študijného odboru sa musia líšiť najmenej 1/5 rozsahu študijného programu (t.j. najmenej v rozsahu 24 ECTS kreditov). Absolventovi 1. stupňa príbuzného odboru možno štúdium 2. stupňa primerane obsahovo upraviť tak, aby obsahovalo najviac 180 ECTS kreditov a trvalo najviac tri roky (§53 ods.2 zákona č.131/2002 Z.z.) a spĺňalo požiadavky Smernice 2005/36/ES.

3. Pre udelenie akademického titulu „ inžinier architekt – Ing.arch „(§ 53 ods. 4 zákona č. 131/2002 Z.z) je potrebné súčasne splniť podmienky pre 1. aj 2. stupeň štúdia.⁶

4. Pre možnosti autopofilácie študenta odboru Architektúra a urbanizmus má študijný program 1. stupňa obsahovať najmenej 30 ECTS kreditov a študijný program 2. stupňa najmenej 15 ECTS kreditov z povinne voliteľných a voliteľných predmetov študijného programu, ktoré môžu byť naplnené aj štúdiom predmetov z ponuky iných študijných programov odboru alebo iných študijných odborov.

5. Študijné programy 3. stupňa obsahujú pomer vedeckej a študijnej časti 2:1.

6. O akceptácii študijného programu 1. stupňa v študijnom odbore Architektúra a urbanizmus rozhoduje MŠ SR priznaním práva konať štátne skúšky.

7. O akceptácii študijného programu 2. stupňa v študijnom odbore Architektúra a urbanizmus rozhoduje MŠ SR priznaním práva konať štátne skúšky.

8. O akceptácii študijného programu 3. stupňa v študijnom odbore Architektúra a urbanizmus rozhoduje MŠ SR priznaním práva konať dizertačné skúšky, záverečné skúšky vo forme obhajoby dizertačnej práce a priznaním udeľovať akademický titul „ doktor“ (PhD – philosophiae doctor , § 54 ods. 15 zákona č.131/2002 Z.z.)

9. Špecifické prípady nastavenia iných indikátorov posudzuje Akreditačná komisia, poradný orgán Vlády SR ako výnimočnú reláciu k štruktúre študijných odborov podľa ISCED.

Obsah študijného odboru

⁶ Požiadavka vychádza zo Smernice 2005/36/ES

5.1.1 ARCHITEKTÚRA A URBANIZMUS

Prof.Ing.arch. Pavel Gregor, PhD.
Fakulta architektúry STU
gregor@fa.stuba.sk

doc. Ing.arch. Ján Ilkovič, PhD., mim.prof.
Fakulta architektúry STU
ilkovic@fa.stuba.sk

Prof. Ing.arch. Julián Kepl, CSc.
Fakulta architektúry STU
keevt@fa.stuba.sk

Prof. Ing.arch. Bohumil Kováč, PhD
Fakulta architektúry STU v Bratislave
kovac@fa.stuba.sk

Prof. Ing.arch. Robert Špaček, CSc.
Fakulta architektúry STU
robert_spacek@fa.stuba.sk

doc.Ing.arch. Ľubica Vitková, PhD., mim.prof.
Fakulta architektúry STU
vitkova@fa.stuba.sk

Prof. Ing.arch. Peter Vodrážka, PhD.
Fakulta architektúry STU
vodrazka@fa.stuba.sk

Externí konzultanti :

Ing.arch. Juraj Šujan
Predseda SKA,

prof. Ing.arch Peter Pásztor, PhD
Fakulta umení, Vysokoškolská 4, TU Košice, 042 00 Košice ,pasztor.peter@dpa.sk

Ing.arch. Vojtech Hrdina, PhD. Autorizovaný architekt, člen pracovnej skupiny AK